

Recenzja rozprawy doktorskiej
mgr Anety Gutowskiej

Napięcie posturalne a sprawność motoryczna dzieci w wieku szkolnym

Praca została dostarczona w formie wydruku komputerowego o objętości 81 stron. Na początku znajduje się spis treści, wykaz skrótów, streszczenie, a następnie pierwszy rozdział stanowiący wprowadzenie (Wstęp). Podział pracy stosowny do treści i tematu. Struktura formalna jest wystarczająca dla tego typu prac. Do doskonałości brakuje jej spisu rycin i tabel oraz streszczenia w języku angielskim. W spisie treści nie ujęto Wstępu, Wykazu skrótów oraz Streszczenia. Ostatnim rozdziałem pracy jest Aneks. W aneksie podano szczegółowe wyniki testów sprawności fizycznej, wzory na współczynnik napięcia oraz wzory na współczynniki rozkładu napięcia spastoidalnego i atoidalnego. Przedstawiono również w formie graficznej część analiz statystycznych, które stanowią uzupełnienie rozdziału Wyniki.

Praca, generalnie oceniając, bardzo interesująca, wręcz o pionierskim charakterze. Jej wyjątkowość wynika z tematu podjętych badań naukowych. Ocena napięcia posturalnego metodami ilościowymi stanowi całkowitą nowość w literaturze. Do momentu powstania kalkulatora napięcia posturalnego, który został wykorzystany w tej pracy, nie było możliwości rzetelnego pomiaru ilościowego zaburzeń napięcia mięśni posturalnych. Temat pracy wpisuje się w ciąg badań naukowych, które dążą do udoskonalenia narzędzia pomiarowego jakim jest kalkulator napięcia posturalnego. Ze względu na pionierski charakter tego narzędzia i małą liczbę badań naukowych z jego wykorzystaniem, każda nowa praca przyczynia się do udoskonalenia i doprecyzowania kalkulatora, pomimo iż cele pracy doktorantki były inne, przyczyniły się do poprawy użytkowania WWN w praktyce badawczej.

Temat pracy i postawione cele bardzo aktualne, ważne w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Można mieć zastrzeżenia, iż ilość wniosków jest nieco większa niż liczba postawionych celów, jednakże jest to tylko kwestia formalna, merytorycznie wnioski są uzasadnione i odpowiadają postawionym celom badawczym.

Zastosowane narzędzia oraz metody badawcze, jak i przeprowadzona analiza statystyczna są poprawne.

W pracy wykorzystano 166 pozycji literatury, ułożonej w spisie piśmiennictwa wg kolejności alfabetycznej pierwszych autorów. 21% pozycji to prace obcojęzyczne (głównie anglojęzyczne). Wykorzystane zostały liczne monografie polsko- i anglojęzyczne (33%). Osiem procent pozycji pochodziło z ostatnich 5 lat. Kilka z wykorzystanych pozycji literatury miało charakter historyczny. Charakterystyka literatury wynikała z tematu pracy (liczne monografie, których liczbę w późniejszych publikacjach można spróbować zredukować).

Autorka nie ustrzegła się przed popełnieniem błędów, głównie o charakterze edycyjnym, które nie umniejszają wysokiej jakości merytorycznej pracy. Wymagają jednak korekty w przypadku dalszych publikacji. Zostaną one przedstawione w punktach.

- Strona 3. - wykaz skrótów, opis grupy DZ1, DZ2, CH1, CH2 niepełny, na podstawie opisu skrótu G1 i G2 można domyślać się, iż chodzi o przedziały wiekowe. Niepoprawnie użyto waga ciała zamiast masa ciała.
- Pojedyncze błędy stylistyczne i interpunkcyjne: str. 5. wers 2. powinno być obejmują, a nie obejmuje; brak liczebników porządkowych w opisie tabel oraz podrozdziałów.
- W tabeli pierwszej w kolumnie drugiej błąd literowy - zamiast patologia jest patologa.
- Pojedyncze błędy edycji np. na str. 41.
- Nieczytelna legenda ryciny 14.
- Brak jednorodności w opisie bibliograficznym literatury.

Praca pod względem edycji - estetyczna i czytelna. Dobrze została przedstawiona charakterystyka grupy badanej, z której strukturą ułatwia zapoznanie się rycina 5.

Słabością pracy jest wykorzystanie dwóch narzędzi badawczych, tj. indeks sprawności fizycznej K. Zuchory oraz ocenę cech posturalnych metodą punktową w skali T. Kasperczyka. Narzędzia te budzą wiele wątpliwości co do swojej wiarygodności. Dobór tych narzędzi nie był jednak przypadkowy i miał swoje uzasadnienie. Indeks sprawności został wykorzystany w sposób świadomy przez autorkę, ze względu na łatwość techniczną w przeprowadzeniu testów oraz ze względu na fakt, iż realizowany jest przez nauczycieli wychowania fizycznego w

szkołach, a jego wyniki są dostępne bez prowadzenia specjalnych, drogich testów wysiłkowych czy sprawnościowych. Z kolei, w metodzie punktowej oceny postawy ciała, zostały wykorzystane tylko wybrane elementy (8 spośród 10). Stanowią one nie tyle element koncepcji i filozofii podejścia T. Kasperczyka do wad postawy (co do której szereg autorów zgłasza wątpliwości). W pracy wykorzystano elementy powszechnie stosowane w ocenie postawy przez różne szkoły i systemy. Badanie wybranych cech posturalnych było związane z faktem, iż stanowiły one element badań przeprowadzonych w ramach określenia Współczynnika Wielkości Napięcia.

Autorka miała świadomość niedoskonałości wykorzystywanych narzędzi badawczych, czego wyraz dała w dyskusji, jednakże były to dla niej najlepsze, dostępne narzędzia badawcze. W jednym z wniosków aplikacyjnych autora zaleca kontynuację badań. Wynika to ze świadomości, iż pomimo, że badania mają charakter pionierski, a może zwłaszcza dlatego, to wymagają dalszego doskonalenia warsztatu badawczego.

Wspomniana Dyskusja to najbardziej wartościowy rozdział w dysertacji. W rozdziale tym autorka wykazała się dużą dojrzałością oraz umiejętnością oceny badań własnych, jak i umiejętnością korzystania z licznych źródeł literatury.

Praca doktorska magister Anety Gutowskiej p.t. „Napięcie posturalne a sprawność motoryczna dzieci w wieku szkolnym” dowodzi zdolności autorki do zaprojektowania i samodzielnej realizacji pracy naukowej.

Rozprawa doktorska magister Anety Gutowskiej spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z póź. zm.).

Wnioskuje do Wysokiej Rady Wydziału Fizjoterapii Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach o dopuszczenie magister Anety Gutowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
Katedry i Kliniki Rehabilitacji
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
[Podpis]
dr hab. n. med. Jacek Durajda
08.01.2018.